

ขอบเขตของงาน (Term of Reference: TOR)

โครงการบูรณะโบราณสถานวัดหงสาวราม ตำบลท่าข้าม อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๑. หลักการและเหตุผล

วัดหงสาวราม ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าข้าม อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี สังกัดคณะสงฆ์ธรรมยุติกนิกาย จากประวัติวัดที่พระราชอาณาจักร ระบุว่าสร้างขึ้นราวปี พ.ศ.๒๒๐๐ ต่อมาพระรัตนธัมมิ (ม่วง รตนทุโธ) พระสังฆราชมณฑลนครศรีธรรมราชและปัตตานี ได้เดินทางมาที่วัดเมื่อปี พ.ศ.๒๔๔๓ ท่านได้ตรวจดูแลคณะสงฆ์และสอบถามประวัติของวัดแต่ไม่มีผู้ใดทราบ ท่านจึงตั้งชื่อวัดตามสภาพภูมิประเทศที่มีลำคลองขวาง เรียก “วัดท่าข้าม” ต่อมาหลวงพ่อด่าง อินทสโร ได้เปลี่ยนชื่อวัดเป็น “วัดหงสาวราม” เนื่องจากพื้นที่มีลักษณะคล้ายหงส์ วัดตั้งอยู่บนพื้นที่ราบสูง มีสิ่งก่อสร้างที่สำคัญ ได้แก่ อุโบสถสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ศาลาการเปรียญ, กุฏิสงฆ์ เป็นต้น

กุฏิไม้ทรงไทยหมายเลข ๑ ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของวัดหงสาวราม สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นกุฏิที่อาศัยรวมของพระสงฆ์ทั้งหมดภายในวัด ก่อนจะใช้เป็นกุฏิอดีตเจ้าอาวาส และกลับมาใช้เป็นที่อยู่อาศัยของภิกษุสงฆ์ในปัจจุบัน พบจารึกบันทึกประวัติการสร้างกุฏิติดไว้เหนือกรอบหน้าประตูห้องพัก หมายเลข ๒ ว่า วัดแห่งนี้ เรียก “วัดใหม่เมืองยี่ริง” กุฏิหลังนี้สร้างสมัยพระปลัดหนูเป็นเจ้าอาวาสเมื่อปีฉลู พ.ศ. ๒๔๓๑ (สมัยรัชกาลที่ ๕) ปลัดสุเจ้าคณะเมืองยี่ริง ได้มาสร้างต่อในปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๓๓ และสร้างแล้วเสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๔๓๗ ลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นเรือนไม้แฝดทรงไทยชั้นเดียว ยกพื้นสูง เชื่อมต่อกับเรือนหลังใหม่ทางด้านทิศตะวันตกซึ่งเกิดจากการต่อเติมในภายหลัง หลังคาทรงจั่ว มุงกระเบื้องดินเผา รองรับด้วยหลังคาปีกนก ฝาผนังเรือนแฝดเป็นฝาปะกนลูกฟัก ภายในประกอบด้วยห้องพัก จำนวน ๔ ห้อง ตกแต่งด้วยภาพจิตรกรรมสีฝุ่นบริเวณเพดานใต้หลังคาปีกนกและคอสองของตัวเรือน เป็นภาพพุทธประวัติและประวัติของพระอินทร์ (เรื่องมขมานพและเทวและสุรสงคราม) มีการประดับแผ่นไม้แกะสลักลงสีฝุ่นตกแต่งฝาผนังบริเวณกรอบประตูภายในตัวเรือนเป็นรูปเทวดา สัญลักษณ์มงคลของจีน เป็นต้น ปัจจุบัน กุฏิหมายเลข ๑ มีสภาพทรุดโทรม แผ่นไม้บางส่วนหมดสภาพ เปื้อน ฝุ่นผง กระเบื้องมุงหลังคาชำรุดแตกหัก ทำให้น้ำหยดเข้ามาภายในตัวอาคาร ส่งผลต่อภาพจิตรกรรม

โรงครัว ตั้งอยู่ด้านทิศเหนือของวัดหงสาวราม เป็นอาคารไม้ยกพื้นสูงไล่ระดับสองชั้น หลังคาเป็นหลังคาแฝดทรงจั่ว มุงกระเบื้องดินเผา ต่อมาทางวัดได้ซ่อมแซมทำเป็นหลังคาจั่วเดียวในสมัยหลัง เสาอาคารทำจากไม้รองรับด้วยฐานเสาปูนซีเมนต์ ปัจจุบัน โรงครัวมีสภาพทรุดโทรม แผ่นไม้หมดสภาพ เปื้อน ฝุ่นผง กระเบื้องมุงหลังคาชำรุดแตกหัก ทำให้น้ำหยดเข้ามาภายในตัวอาคาร

จากปัจจัยแห่งความชำรุดดังกล่าว สำนักศิลปากร ที่ ๑๑ สงขลา จึงมีความจำเป็นในการขอรับงบประมาณปีพ.ศ.๒๕๖๓ ดำเนินการซ่อมแซมกุฏิไม้หลังที่ ๑ และ โรงครัววัดหงสาวราม ให้กลับมาอยู่ในสภาพดีและสามารถใช้งานได้ เพื่อเป็นการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ องค์กรความรู้ด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และงานฝีมือช่างท้องถิ่น ที่เป็นอัตลักษณ์ สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านงานศิลปะ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นแหล่งศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่ออนุรักษ์โบราณสถาน อันเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่และมีความมั่นคง แข็งแรง และมีให้เสื่อมคุณค่าก่อนเวลาอันควร

๒.๒ เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนทั่วไปเห็นคุณค่าความสำคัญของโบราณสถานก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและหวงแหนมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ

๒.๓ เพื่อประโยชน์ด้านการศึกษา รูปแบบ ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และด้านประวัติศาสตร์ และโบราณคดี แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

๒.๔ เพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดปัตตานี ส่งผลให้ชุมชนและท้องถิ่นมีรายได้ต่อไป

๓. ผลคาดว่าจะได้รับ

๓.๑ สามารถอนุรักษ์โบราณสถานที่สำคัญของชาติไว้เป็นแหล่งศึกษาหาความรู้

๓.๒ สามารถขยายองค์ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ให้เป็นที่ประจักษ์อย่างกว้างขวางมากขึ้น

๓.๓ โบราณสถานหลังนี้ (กุฏิไม้ทรงไทยหมายเลข ๑ และโรงครัว) ได้รับการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง สวยงามเหมาะสมกับความเป็นโบราณสถานของชาติ

๓.๔ ทำให้เกิดผลดีทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะช่วยส่งเสริมอาชีพและรายได้ราษฎรในท้องถิ่น

๓.๕ เพื่อสนับสนุนการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกำกับติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมทางศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๖ กิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจในการอนุรักษ์มรดก ศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดภาคใต้

๓.๗ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ ๓๐๐ วัน นับถัดจากวันที่ลงนามในสัญญาจ้าง

๕. ขอบเขตการดำเนินงาน มีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ กุฏิไม้ทรงไทยหมายเลข ๑ จำนวน ๑ หลัง

๕.๒ โรงครัว จำนวน ๑ หลัง

๖. งบประมาณและการแบ่งงวดงาน

งบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ งบลงทุน เป็นเงิน ๑๑,๐๐๐,๐๐๐.-บาท (สิบเอ็ดล้านบาทถ้วน)

การแบ่งงวดงานและงานเบิกจ่ายระยะเวลาดำเนินการ ๓๐๐ วัน

งวดที่ ๑ เป็นจำนวนเงิน ๑,๑๐๐,๐๐๐.-บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนบาทถ้วน) เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จดังนี้

กุฏิไม้ทรงไทยหมายเลข ๑

๑.๑ งานบันทึกหลักฐานสภาพก่อนการบูรณะด้วยภาพถ่าย แล้วเสร็จ

๑.๒ งานติดตั้งแผ่นป้ายโครงการ, ป้ายรายละเอียดโครงการ แล้วเสร็จ

๑.๓ งานติดตั้งนั่งร้านหลังคาคลุม แล้วเสร็จ

๑.๔ งานรื้อถอน (ส่วนต่อเติม) แล้วเสร็จ

๑.๕ งานรื้อถอนวัสดุผนังหลังคา, ปูนปั้นสันหลังคา แล้วเสร็จ

งวดที่ ๗ เป็นจำนวนเงิน ๑,๑๐๐,๐๐๐.-บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนบาทถ้วน) เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จดังนี้

ภูมิไม้ทรงไทยหมายเลข ๑

- ๗.๑ งานอนุรักษ์จิตรกรรม และฝาปะกนด้านในที่มีลายเกาส์และลายฉลุ แล้วเสร็จ
  - ๗.๒ งานบันไดและลานพร้อมราวกันตก แล้วเสร็จ
  - ๗.๓ งานถมทรายปรับระดับพร้อมเทพื้นปูนหมัก แล้วเสร็จ
  - ๗.๔ งานปูกระเบื้องดินเผาพื้นใต้ถุนอาคารและพื้นรอบอาคาร แล้วเสร็จ
  - ๗.๕ งานระบบกำจัดปลวก แล้วเสร็จ
  - ๗.๖ งานป้ายคำบรรยาย แล้วเสร็จ
  - ๗.๗ งานจัดทำรายงานบูรณะ จำนวน ๕ ชุด แล้วเสร็จ
  - ๗.๘ งานบูรณะภูมิทรงไทยหมายเลข ๑ และงานอื่น ๆ ตามรูปแบบและรายการกำหนด แล้วเสร็จ
- ระยะเวลาดำเนินการ ๓๐ วัน

งวดที่ ๘ เป็นจำนวนเงิน ๑,๖๕๐,๐๐๐.-บาท (หนึ่งล้านหกแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จดังนี้

โรงครัว

- ๘.๑ งานบันทึกหลักฐานสภาพก่อนการบูรณะด้วยภาพถ่าย แล้วเสร็จ
  - ๘.๒ งานติดตั้งแผ่นป้ายโครงการ, ป้ายรายละเอียดโครงการ แล้วเสร็จ
  - ๘.๓ งานติดตั้งนั่งร้านหลังคาคลุม แล้วเสร็จ
  - ๘.๔ งานรื้อถอนวัสดุผนังหลังคา, ปูนปั้นสันหลังคา แล้วเสร็จ
  - ๘.๕ งานรื้อถอนโครงสร้างไม้หลังคา, ไม้ระแนง, ไม้กลอน, ไม้เชิงชาย แล้วเสร็จ
  - ๘.๖ งานซ่อมเปลี่ยนไม้โครงสร้างไม้หลังคาทั้งหมด แล้วเสร็จ
  - ๘.๗ งานซ่อมแซมฐานปูนและงานซ่อมเปลี่ยนเสาไม้ แล้วเสร็จ
  - ๘.๘ งานมุงกระเบื้องดินเผาชนิดปลายแหลม (พร้อมซุบซิลิโคนกันน้ำ) แล้วเสร็จ
  - ๘.๙ งานป้ายคำบรรยาย แล้วเสร็จ ๕๐ %
  - ๘.๑๐ งานจัดทำรายงานบูรณะ แล้วเสร็จ ๕๐ %
- ระยะเวลาดำเนินการ ๔๕ วัน

งวดที่ ๙ (งวดสุดท้าย) เป็นจำนวนเงิน ๑,๖๕๐,๐๐๐.-บาท (หนึ่งล้านหกแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จดังนี้

โรงครัว

- ๙.๑ งานปูนปั้นสันหลังคา ทับขอบกระเบื้อง แล้วเสร็จ
- ๙.๒ งานซ่อมแซมฝ้าไซราและหน้าจั่ว แล้วเสร็จ
- ๙.๓ งานซ่อมเปลี่ยนโครงสร้างพื้นไม้ แล้วเสร็จ
- ๙.๔ งานติดตั้งพื้นไม้ แล้วเสร็จ
- ๙.๕ งานซ่อมแซมฝ้าผนังพร้อมกรอบไม้ แล้วเสร็จ
- ๙.๖ งานทาสีย้อมไม้และน้ำยารักษาเนื้อไม้ แล้วเสร็จ
- ๙.๗ งานปรับสภาพพื้นดินหน้าอาคารและใต้ถุน พร้อมชนวัสดุ แล้วเสร็จ

- ๙.๘ งานถมทรายปรับระดับดินพร้อมหน้าอาคารและใต้ถุน แล้วเสร็จ
- ๙.๙ งานเทพื้นปูนหมักพร้อมปูกระเบื้องดินเผารอบอาคาร แล้วเสร็จ
- ๙.๑๐ งานรั้วเหล็กดัดรอบอาคาร แล้วเสร็จ
- ๙.๑๑ งานไฟฟ้าแสงสว่าง แล้วเสร็จ
- ๙.๑๒ งานระบบกำจัดปลวก แล้วเสร็จ
- ๙.๑๓ งานป้ายคำบรรยาย แล้วเสร็จ
- ๙.๑๔ งานจัดทำรายงานบูรณะ จำนวน ๕ ชุด แล้วเสร็จ
- ๙.๑๕ งานบูรณะโรงครัวและงานอื่น ๆ ตามรูปแบบและรายการกำหนด แล้วเสร็จ
ระยะเวลาดำเนินการ ๔๕ วัน

ผู้กำหนดขอบเขตของงานจ้าง

ลงชื่อ.....

(นายนิรันดร์ นุ่มนวล)

ลงชื่อ.....

(นางสาวเพลงเมธา ขาวหนูนา)

ลงชื่อ.....

(นายสุรเชษฐ สระทองแก้ว)